

У вітчизняній педагогічній науці дана проблема розробляється С. Векслером, А. Ліпкіною, О. Марченко, І. Мороченковою, О. Пометун, І. Сущенком та іншими.

Фундаментом для формування у дітей критичного мислення на уроках математики є унікальний набір методів, прийомів та технологій. Пріоритетними в цьому сенсі стають сучасні педагогічні технології, які забезпечують активні форми діяльності учнів, залучають їх до творчого процесу пізнання, дослідження проблем, формування власної думки та самореалізації.

Сучасний етап розвитку суспільства, модернізація «Нової української школи» вимагають вдосконалення змісту і технологій педагогічної освіти в Україні. Розвиток критичного мислення одне з наскрізних завдань НУШ.

Успішність і ефективність формування компетентностей молодших школярів залежить від форм і методів організації освітнього процесу. Пріоритетним в цьому сенсі стають сучасні педагогічні технології, які забезпечують активні форми діяльності учнів, залучають їх до творчого процесу пізнання, дослідження проблем, формування власної думки та самореалізації.

Критичне мислення – складне й багаторівневе явище. Особливостями освітнього процесу побудованого на принципах критичного мислення є: освітній процес організовується як дослідження учнями певної теми, яке здійснюється шляхом інтерактивної взаємодії між ними; учні повинні бути вмотивовані до обговорення проблеми. Критичне мислення формується та розвивається під час оцінювання інформації, розв'язування задач, розв'язку проблем, оцінювання ситуації вибору раціональних способів діяльності.

В освітній діяльності домінує пошукове, розвивальне та стимулююче навчання. Розвиток критичного мислення у молодших школярів сприяє не лише свідомому сприйняттю інформації, а й розкриттю індивідуальності кожного учня і стає свідомим безперервним та продуктивним процесом формування в них необхідних життєвих навичок, таких як конструктивно розв'язувати рутинні ситуації, свідомо приймати рішення, саморегулювати власну діяльність, ефективно взаємодіяти та комунікувати в соціумі.

Основна відповідальність за процес формування та розвиток критичного мислення школярів на уроках математики зазвичай лягає на плечі вчителя. Вчитель повинен мати організаторські здібності, комунікативні, проєктувальні, творчі. Успіху у розвитку критичного мислення молодших школярів на уроках математики значною мірою залежить від розуміння учителем сутності особистості дитини і реалізації цих ідей в освітній практиці.

Отже, розвиток критичного мислення – це багатоаспектний, системний та тривалий процес навчання учнів. Він передбачає спрямовану, організовану та поетапну розумову діяльність учнів під керівництвом вчителя. Оволодіння основними принципами та операціями логічного мислення дозволить учням виробити новий критичний стиль мислення, який буде допомагати аналізувати проблеми в будь-якій сфері життя та знаходити їх оптимальне вирішення.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.
2. Тягло О. Критичне мислення – освітня інновація доби демократично орієнтованих трансформацій суспільства. *Вісник програм шкільних обмінів*. 2006. № 28. С. 7–10.

Поцяпун В. В., Криворучко А. В.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ З ХІМІЇ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Оцінювання знань і вмінь учнів з хімії учнів старшої школи є важливою частиною навчального процесу, і від його правильної постановки значною мірою залежить успішність навчання.

Відповідно до наказу МОН України від 19.08.2016 № 009:

Оцінювання – процес встановлення рівня навчальних досягнень учня/учениці в оволодінні змістом предмета відповідно до вимог чинних навчальних програм. Його результатом є педагогічна оцінка, яка відображається в оцінювальних судженнях і висновках учителя/вчительки вербально, або в балах. Виставлення балів обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Оцінювання у початковій школі ґрунтується на врахуванні рівня досягнень учня/учениці, а не ступеня його невдач. Результати оцінювання навчальних досягнень учнів є конфіденційною інформацією, доступною лише для дитини та її батьків (або осіб, що їх замінюють) [1].

У методичній літературі оцінювання результатів навчання з хімії учнів старшої школи прийнято вважати так званим «зворотним зв'язком» між учителем і учнем, тим етапом навчального процесу, на якому вчитель отримує інформацію про ефективність предмета, що викладається. Відповідно, цілі оцінювання знань і вмінь учнів з хімії виділяються таким чином:

- діагностування та коригування знань та вмінь учнів з хімії;
- розрахунок ефективності окремих етапів у процесі навчання хімії;
- визначення кінцевих результатів різнорівневої підготовки учнів з хімії.

Готуючи уроки з хімії, вчителі повинні пам'ятати, що пошук необхідних форм оцінювання та їх організація є найважливішим завданням учителя. У кожного вчителя повинна бути своя система оцінювання, яка повинна включати різні засоби і методи роботи, щоб учні розуміли, що вчителі постійно контролюють їх успішність, рівень і якість засвоєння знань з хімії.

Об'єктивне оцінювання успішності чи неуспішності учнів на уроці хімії, безсумнівно, є найважливішим чинником удосконалення знань і вмінь учнів з хімії, розвитку їх здібностей. Натомість систематичне опитування заохочує учнів працювати на регулярній основі. Іноді оцінки використовуються як погроза чи заохочення для учнів. Це абсолютно неприпустимо. Оцінювати потрібно лише знання та вміння учня, а не його поведінку.

Не слід забувати, що перевірка та оцінка знань з хімії – це особливий процес, який зазвичай починається, коли учні мають можливість вивчити та закріпити вивчений матеріал.

Після виставлення оцінок учням вчитель має оцінити не лише знання з хімії, а й мотивацію, старання, старання, творчість, оскільки оцінювання може мати комплексний характер. Одним із завдань сучасної школи є створення умов для успішного розвитку дитини, тому основним засобом залякування має залишатися негативне навішування.

Список використаних джерел

1. ZakonOnline. Наказ № 1009 від 19.08.2016 Про внесення змін до наказу Міністерства. Аналітично-правова система ZakonOnline. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/971___971 (дата звернення: 23.11.2022).

Примачок Ю. С., Філон Л. Г.

ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Освіта для дітей з особливими освітніми потребами – це нова, але визнана форма навчання у багатьох країнах світу як комплексна освіта, яка дає кожній дитині право беззастережно вступати до закладу загальної середньої освіти з усіма необхідними вимогами.

Метою інклюзивної освіти є покращення навчального середовища, забезпечення прав та потреб учнів з особливими освітніми потребами, а також повага їх навичок та можливостей для досягнення успіху [2].

Для ефективного впровадження інклюзивної освіти вимагають змін всі сфери освітнього процесу: організація простору в навчальних закладах, підвищення кваліфікації кадрового забезпечення, впровадження додаткових прийомів і методів роботи з учнями в інклюзивному класі [1].

Залишається актуальною проблема навчання математики в умовах інклюзивної освіти. Потребують розробки та удосконалення педагогічні технології роботи з дітьми як на уроках, так і в організації позакласної діяльності.

Під час вивчення математики в 5-6 класах доцільно, на нашу думку, використовувати прийоми, які розвивають увагу (завдання з пропусками, знайти помилку, відшукати зайве), пам'ять, мислення учнів (складання опорних конспектів, логіко-структурних схем, пам'яток, розв'язування логічних задач).

Як засвідчує дослідження [3], активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів загалом, так і учнів з особливими потребами на уроках математики сприяє:

- використання сигнальних карток при виконанні завдань: це можуть бути колірні сигнали, картки зі знаками «плюс» і «мінус» і т.д.;